

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob 10. urji zjutraj, večerno pa ob 7. urji zvečer. — Obujno izdanje stane:
za jedan mesec L. — 90, izven Avstrije L. 1.40
za tri meseca . . . 2.60 . . . 4.—
za pol leta . . . 5.— . . . 8.—
za vas isto . . . 10.— . . . 18.—
Na naročbe brez izročene naročnine se
rejemite ozir.

Possamire številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nvt.,
v Gorici po 20 nvt. Soboto večerno
izdanje v Trstu 20 nvt., v Gorici 4 nvt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorško.

Mreže — nič ko mreže!*)

Gospod urednik! Z osirom na Vaš uvodni članek, priobčen v 27. številki „Edinosti“, izjaviti mi je kar naravnost: ali so v Hohenwartovem klubu zaostali slovenski poslanci in oni gospodje naše narodnosti, kateri so jeli bolehati na maniji „katoliškega centra“, naravnost renegatje, odpadniki od narodne stvari, ali pa so tako slabotni in nezanesljivi narodnjaki, da se nam je batiti od njihove avtoritete najžalostnejših posledic na naš narod. Slep bi moral biti na vse svoje oči, kendar bi na prvi pogled ne ispoznał, kam pes taco molí, ko je pokazal na „katoliški centru“.

Ali meni gospoda, da nas zares dobodejo v svoje sanjke? Da se jim res posreči na jeden ali drugi način zamrediti nam jašni razum? Zaradiščani so se!

Že je zli duh istegnil svoje prsto po naših deželnih sborih, ko je poskušal nasestati vanje — „koalicijo“ v minijaturi. In da je šlo po želji nekaterih gospodov, imeli bili že to nosreč na naših tleh.

In zdaj se je pokazal isti napeljivec z drugo izborni idejo — s „katoliškim centrom“, v katerem naj bi sodelovali vsi dobri (?) katoličani brez rasločka narodnosti.

S to idejo zadel je nemški Mihel zares v centru, „in's Schwarze“. A nadejamo se, da je ta črna pišča na naši slovenski tarči predstava lukanja, skozi katero jo, vesaj za sedaj, odletela germanizatorčna svinčenka.

Ali menite vi elatični ljudje, da smo od včeraj na svetu, ter da nosimo svojo narodno zavest, svetobo in ljubezen do svoje slovenske domovine mesto v srcu v krošnji na hrbitu ali v frasah na jeziku?

Pri vašem poštenju vas vprašamo, ali so vam vidi častno, opravljati posebno krošnjarški kalipotov po naši domovini raznim germanizatorjem? Pustite le, da vas rabijo kot stolček na svoje namene ter da postavljajo

*) Mi smo že minalo soboto pojasnili svoje stališče glede na „katoliški centrum“. Ta članek priobčujemo na prošnjo rodu, kateri sicer ni aktiven politik, a se vendar neprestano zanima za političko življenje. Sodimo pa, da g. dopisnik preostro in prespolno sodi o onih gospodih, ki se ogrevajo za „katoliški centrum.“ Mi sodimo, da velika večina te g. spôde — govorimo seveda o Primorski — ima najbolje in pošteno nameno, z bogoslovo se nočemo odreči nadi, da bodo mirno krvjo in bistrim umom upoštevali razloge, katero smo navili proti ustanovi „katoliškega centra“. Kar se tiče nevarnosti, kojo bi izvestno donesel „katoliški centrum“ za našo narodnost, se popolnoma strinjam z gospodom dopisnikom.

Uredništvo.

PODLISTEK.

Lepa Anka. (17)

Hrvatski spisal Avgust Šonar.
Podlovenil Peter Medvešček.

(Dalje.)

„Baron“, reče duhovnik, „midva se razumeva. Ne bojte se. Nate pismo; pojrite jutri v Zagreb, nosite je miloščernim bratom, da Vam pošažejo moj prvi nasad kinežkega čaja, potem se dogovoriva.“

„Prav rad“, odgovori smočano baron.

„Tu je vino, dragi, — točite, to kupico izpijemo na zdravje hrvatsko-kinežkega čaja!“

„Jaz kupico na zdravje baronovega octa“, smeje se duhovnik.

„A jaz na zdravje — dostavi baron — sviloprek gospoda Lackovića!“

„Jaz pijem drugo kupico na slavo mlademu paru“ — zapoje Lacković. — „Jutri pojdem v Zagreb, da pripravim vse za poroko!“

Baron je bil vedno bolj vznemirjen, premišljeval je, da ne bi mu stari duhovnik pokvaril račun pri teti Mihaljevički. Treba ga je prehiteti. Hitro ustane.

„Oprostite, gospoda“, reče, moram naročiti kočijažu, da zaprože. Jutri imam veliko dela na svojem posetvu. Hitro se povrnet, samo da mu naročim“.

svoje podplate na Vaš ponizni tilnik — ali od zavednih sorokov vaših ne zahtevajo tega! Nam je živo pred očmi, kaj bi pomenjal „katoliški centrum“ v sedanji razmerah na naš narod in našo narodnost. Za to, kar bi nameraval „katoliški centrum“ v verskem pogledu, se hočemo boriti vsi, to nam ne odide; odide nam pa lishko naš narodni program, naša narodnost.

Iz nas ne govoriti brezverstvo, kar se nam podnika toli rado. D.r Laginja se ne umakne n. pr. — to rečemo lahko mirno vestjo — pred nujednim članom sedanjega konservativnega kluba, kar se dostaže verskega čutovanja; menite pa, da bi ga mogli prisednjih razmerah pridobiti za „katoliški centrum“? Gotovo ne, ker je prepričan, da bi tak „katoliški centrum“ značil največjo nevarnost za našo in — vašo narodnost.

V političkem življenju treba previdnosti, in je vsikdar usodepolno, ogrevati se kar slipo za kako stvar, samo zato, ker ima lopo in vabljivo firmo. In „katoliški centrum“ ne bi bil za avstrijsko slovanstvo v sedanjih dneh drugo, nego nevarna ustanova z lepo firmo na čelu.

Hočete-li dokaza? Zakaj se v noveji dobi razni poznani germanizatorji in liberalci toli dobrisko uprav onim krogom, ki so se jeli ogrevati za „katoliški centrum“? Mari iz ljubezni do našega rodu? Ne, — saj so germanizatorji! Mari iz ljubezni do vere? Ne — saj so liberalci in deloma tudi brezverci? Mari iz ljubezni do konsermativnih načel? Nikakor — saj hočejo uveljaviti židovsko-liberalna načela toliko v javnem, kolikor v zasebnem, družinskem življenu! Zakaj torej? Le zato, ker vedo, da bi bil „katoliški centrum“ najbolje redstvo v ta namen, da pologoma otrgne narodna zavest mej pobožnimi in vernimi Slovani.

Istotako, kakor se nameruje od strani nemških plačanih socijalistov vzbujati med našim delavskim stanom narodni indiferentizem s tem, da se uprizarjajo na naših tleh nemški shodi z nemškimi predavanji (brez števila vzhledov bi lahko naveli, kako se širi moj našimi delavci za naše razmere po vsem neprikladni nemški socializem), istotako bi hoteli nemški lisajki uporabiti „katoliški centrum“ za — nemške namene.

„Mednarodni delavski kongres“ — mednarodni „katoliški centrum“ — kolike razlike

Ko je bil Junkovič sam z Lackovičem, vprašal ga je resno:

„Ali si tedaj za moj načrt?“

„Še kako!“

„Jaz želim pismeno potrdilo!“

„Če hočeš pod pečatom. Živili Kinesi! Živio čaj!“

„Sem je že sestavil. Ali ti je proberem?“

„A čemu? Daj mi je, da je kar podpišem!“

Lackovič vzame pero in se podpiše na papir, katerega mu predloži Baltazar. Ta shrani papir v žep.

„Zdaj grem h gospoj Milički. Jutri večer se vidimo zopet. Z Bogom!“

„Z Bogom, moj vice Napoleon! Jutri! Živili Kinesi!“

Kmalu se povrne baron. Čudi se, da ni našel več duhovnika.

„Kje je Vaš prijatelj?“

„Odšel je; Živili Kinesi!“

„Dragi gospod tast!“ začne baron, „Vi pojrite jutri v Zagreb. Jaz ne morem iti. Nate siljeno pismo. Oddajte jo pri miloščernih bratih in oglejte si nasad čaja!“

„Bene, bene!“

„Zdaj z Bogom!“

„Z Bogom, amice baron! Živili Kinesi!“

Lackovič utakno pismo v žep in kmalu

v načelih, in namenih! In vendar naj bi slušila oba v ponemčenje slovenskega naroda!

Toda, Bog nad nami bodi priča, da se jih ne posreči ta nakana, dokler čuva nad slovenskim narodom — naše zvesto srce.

Prilike je dovelj, da skrbite lehko za verske in katoliške koristi v svoji domovini; tu si osnujte trdon, pošten, slovensk „katoliški centrum“; a sveta dolžnost je Vas, ki ste postavljeni varuh slovenski četji, ogibati se vseh sumljivih, takozvanih „mednarodnih“ načrtov. To moramo zahtevati od Vas, ako hočete, da vas smatrano slovenskimi sinovi; ako se ne čutite, potem seveda — smo Vas govorili zastonj.

Iz državnega zbora.

(Izv. poročilo)

Na Dunaju dne 8. marca 1894.

Poročati mi je nekoli o o današnji razpravi v proračunskega odelku o srednjih šolah. Poročevalc Beer naglaša, da treba še mnogo storiti in poboljšati nauk in materialno stanje učnih modij. Poslance grof Deym (češki veleposesnik) in deželni glavar bukovinski, posl. Lupul, izražata nekatero želje glede na srednje šolstvo. Posl. Šunklje govorji najprvo o nekaj splošnih zadevah na srednjih šolah, potem pa pride na posamezne želje Slovencev. Stanje poslopja za ljubljanski gimnazij je pod vsako kritiko. Ne treba naglašati drugoga, nego da je bilo pred nekoliko leti nekaj razredov ljudevških šol namenjenih v takih sobah, da je vrla zabranila ljubljanski občini, nadaljevati pouk v istih sobah ter jo je zauzala, da mora prekrbeti druge sobe. V teh istih sobah so namenjeni za nekaj let sem razredi ljubljanskega gimnazija. Govornik želi, da vrla čim preje odpomore temu nedostatku. Nadalje želi, da se v Kranju ustanovi osemrazredni gimnazij, na katerem naj bi se jemal primeren ozir na slovenski jezik. Z interpellacijo posl. Gregorce in tovarišev začasnih celjskega gimnazija govornik ne soglaša, ker je pretirana in so izrazili v njej preostri. Pač pa stavlja vrladi na srce, da ustanovi vsporednico kakor v Mariboru in v Ljubljani, ali pa naj osnuje poseben nižji gimnazij v Kopru. V Trtu obstojita italijanski gimnazij in italijanska realka, katera vzdržuje občina. Za Slovence in Hrvate vsega Primorja, kateri sestavljajo veliko večino prebivalstva, ne obstoji nijedna srednja šola. Na temelju vsega rečenega vpraša govornik, ali je vrla pri volji ustanoviti hrvatski gimnazij v Pazinu ter slovensko in italijansko paralolko v Gorici? Ako žo hoče vrla imeti tudi nemške, naj jih le vzdržuje in dokazuje nadalje svojo naklonjenost do Nemcov, ali nasproti Slovencem in Hrvatom naj pokaže svojo pravilnost. Opaziti pa mora, da je na goriškem gimnaziju le malo Nemcov, niti toličko, kolikor jih izkazuje statistika.

Temu v dokaz navaja nekoliko primer. Koncem prehaja na preveliko strogo v šolah na Primorskem, posebno v Gorici in od onega časa, ko so se izvršile osobne spremembe glede gimnazijskega ravnatelja in deželnega šolskega nadzornika. O tem se je že govorilo v deželnem zboru go-

zadremna na stolici. Baron pa se hitro odpreje k teti Mihaljevički.

Lackovič je nestrpljivo težko čakala duhovnika.

„Kaj je, za voljo božjo?“ vpraša ga.

„Jutri pojde Lackovič v Zagreb, da pripravi vse potrebno za poroko z baronom!“

„Ali —.“

„Subordinacija!“ postavi duhovnik prest na usta, pokloni se in odide.

Drugega dne se je dozibala do zagrebške mitnice po zagorskej cesti kodija.

Bilo je visoka, ozka, zunaj zeleno pobravana, a znotraj z modrim suknom podvlečena. Zadej je bil privezan kup sena, majhna suha konjička je gonil priprost Zagorec, v kočiji pa je sedel naš slavni gospod Lackovič, s širokim slamnikom, oblačen v lahko obleko iz rumenega nankinga, kadil je iz dolge pipe. Če tudi je imel polno glavo od sinočnjega popivanja, vendar je bil veselega obraza, a iz dima njegove pipe so se mu razvijala pred očmi tvornička poslopja. Vstopil v take misli pripelje se do miloščernih bratih v Ilici. Ko zagleda okna z zelenimi mrežami, zaigra mu veselo srce.

„Janko, stoj!“ zakliče kočijažu, „zapelji v krmo „k debeli Pepi“, a popoldne pridi po me. Na petico za stroške!“

Oglas je račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolkor obsegata zavadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javne zvezdale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejmejo. Rokopisi se ne tračajo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema upravnštvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštne.

„V edinosti je mod!“

Gospodar skoči z vožja, voznik migne z glavo, poči z bicem in zgne.

Z modrim robcem si očisti prašne čevlje in krepko pozovni pri vratih miloščernih bratov.

„Koga iščete, gospod?“ — vpraša ga deželni miloščnik, ko odpre vrata.

„Gospoda prijorja, imam ž njim važen pogovor.“

„Prosim, pojrite, v svojo sobi je v prvem nadstropji.“

Lackovič pozdravi vratarja in stopa po stopnicah kadeč svojo pipe.

Poteka na prijorjeva vrata.

„Naprej!“

„Servus humiliissimus, gospod prijor!“ se pokloni Lackovič, v levej držeč pipe, „imam čast predstaviti se kot Emericus Lackovič, emeritus advokatus utriusque fori, a zdaj posestnik na Repinci in tvorničar svile in octa in spô.“

Dogljat suhi prijor, pomagaren Slovak, na desno oko škiljav, začuden izbali oči v došleca, ker se mu je zdel res čuden pojav personificirane zmese octe, svile in advokatske modrosti.

„Meni je“ — dostavi prijor z magarskimi naglasom

riškom, in na to opozarja c. k. vlado. Vprašuje, ali je vlada pri volji, preiskati dočne pritožbe.

Poročalec Beer poroča o resolucijah in prošnjah, na kar je bil prej pozabil. Omenja najprvo resolucije Spinčeve, storjene pri lanskem razpravi proračuna. A osira se samo na ono točko, koja govori o strogosti na goriškem gimnaziji. On (Beer) pozna dejelnega šolskega nadzornika. To da je izvrsten šolnik. V ostalem predlaga, vlada naj preide varoke nezadovanju v šolah v Gorici, koje nezadovanje on pripozava. Gleda neke resolucije poslanca Burgstallerja pravi, da naj bi italijanske srednje šole v Tretu podržavili.

Posl. Kaizl naglaša razne češke želje.

Minister za nauk in bogoslovlje obžaluje, da je v stvari razpravi prišlo tudi do rezkih osebnih opazov se strani jednega poslanca, kojem drugače ne odreka namena in želje za poboljšanje odnosov. O strogosti oseb ne bi se smelo govoriti tako javno, tudi če se ima še bolje dokaze. Dotični gosp. poslanec pa je skliceval tudi na neko učiteljsko konferenco; minister ne razume, kako je dotičnik prisel do tega, ko so konference uradna tajnost. Naglaša, da vlada želi razbremeniti občine, koje vzdružujejo srednje šole. Še precej ugodno odgovarja Deymu, Lupulu in tudi Šukljeju. Vlada je že letos postavila v proračunu neko sveto za gimnazialno poslopje v Ljubljani. Na tom gimnaziji je toliko učencev, da treba ustavoviti višji gimnazij v Kranju. Vedno prorač. oseka je za to in tudi vlada se je že načelno isrekla v tem smislu. Gleda nižjega slov. gimnazija v Celju se je že njegov (ministrov) prednik izjavil, da treba počakati, kako se sponesijo paralelke v Mariboru. Do sedaj so poročila povoljna, misli torej, da se bodo mogle take paralelke brzo ustanoviti tudi v Celju, odnosno da bodo mogel stopiti pred državni zbor s primernimi predlogi. Pravi sploh, da, ako so deželni zbori izrejeno za kako šolo, ali pa državni zbor, vlada radi stori to, v kolikor bodo opravičeno. Na željo d. r. Gregorčića gleda hrvatskega gimnazija v Pazinu in na paralelke v Gorici se g. minister ne osira ni z jedno samo besedo. Menda so zadnje navedeno besede vrljale samo njemu.

Posl. d. r. Herold govorji posebno o čeških šolah, sicer pa tudi kako odločno za ustanavljanje srednjih šol za vse slovenske narode sploh. Ustanavljanje srednjih šol njeni ni politička stvar, koncesija, za katero bi morali dotični poslanci davanati protikoncessije, ampak to je stvar pravljnosti in dolžnosti bodisi katero vlade, da d. r. Hrvatom, Slovencem, Čehom, vsakemu narodu sploh, priložnost, izobraževati se tudi v srednjih šolah v svojem waterinem jeziku, kakor jo daje Nemčem.

Štajerski posl. Sturgkh se raduje na izjavi posl. Šukljeja proti interpelaciji posl. d. r. Gregorčića o celjskem gimnaziju; še bolj bodo vesel, ako izve, da soglašajo v Šukljejem tudi njega očji somišljeniki.

V oni interpelaciji so dejstva popadena tendencijo. Večak pa mora vlada osirjemati na narodno posestveno stanje (nationaler Besitzstand), na temelju katerega je prišlo do koalicije. Govori potem o aboličanju stanja telovadnih učiteljev, o popravilih na nekaterih poslopijih in priporoda ustanovitev tretjega nemškega gimnazija v Gradcu. Poljak Piontak je govoril za sboljšanje stanja srednješolskim učiteljem.

Posl. Barenthor govorji o slovenskih paralelkah v Celju. Govornik jim je protiven na temelju narodnega posestvenega stanja, tega stebla koalicije.

Štajerski posl. Heilsberg govorji v istem smislu. Koalicija hodi mir, a z ustanavljanjem slovenskih paralelk v Celju bi se provzročil nemir. Tudi on se sklicuje na narodno posestveno stanje.

Posl. Mengler govorji istotako o narodnem posestvenem stanju in o koaliciji; govor nadaljuje proti posl. Heroldu radi češkega gimnazija v Opavi. Ustanavljanje gimnazijev ni smeti smatrati za stališča narodno-agitatoričnega, nego se stališča potreb; a potreba je, da se mladeniči silezki poučujejo nemški. Pri tem pa naj se dobro ude češki in poljski kot predmet.

Posl. Šuklje se želi polemizovati s predgovorniki, skorajno bi bilo to tako lahko in ugodno. Le poslanec Sturgkh hoče opaziti, da je on (Šuklje) govoril sporazumno s svojimi slovenskimi tovariši in konservativnega kluba. Gleda Kranja je zadovoljen z ministrovim odgovorom. Priljubo tudi gleda Celja, kajti pričakovana poročila ne morejo biti drugačna nego povoljna. Gleda vsporedne v Gorici je g. minister menda govoril splošno, da se stori to, kar sklene zbor. Gleda Tretta omenja, da bi se tudi tam moral v vedaji meri poskrbeti za slovenski pouk.

Posl. Meznik izraža nekatere želje moravskih Čehov, Kaizl pa odgovarja raznim govornikom, posebno pa poročevalcu in ministru.

Posl. dr. Gregorčić, oglašuje se za stvari popravek, pravi, da tega, kar je navedel o strogosti na srednjih šolah v Primorju, posebno v Gorici, ni zajemal iz zapisnika profesorske konferenčne, ampak da je istega le navedel kot spis, koji more vlada zahtevati, o kojem pa govorik ne ve drugačna nego to, da obstoji. Omenjena strogost je splošno znana, o njej se govoril občno, o njej se je opetovano govorilo v dejavnem zboru goriškem.

Razprava v proračunskem odseku o srednjih šolah je prišela ob 10. uri predp. končala pa je ob 4. popoludne.

D O P I S I .

Iz spodnje okolice dne 7. marca. Oprostite, gospod urednik, ako se uredim napisati nekoliko opomb k trditvam vašega dopisnika v št. 27. ter pojasnit napadnost in neresničnost istih. Mej slovenskimi družtvimi gotovo najbolj priljubljena in v narodnem obziru najkoristnejša je društva sv. Cirila in Metoda. Ta društva je po nasvetu svoje podružnice na Gredi ustanovila predianjskim tudi otroški vrtec v zadnjem kraju z namenom, da navira ter po mogočnosti uniči hudočni upliv in delovanje lahonskega jednakega vrteca na Groti. Jeli doselil ta vrtec tudi svoj namen? Naj navedem tu nekoj številke v dokaz, da ne. Laški otroški vrtec obiskuje investir preko 90 slovenskih otrok; v otroškem vrstu podružnice sv. Cirila in Metoda na Gredi pa je vpisanih 40 otrok, a redno zahaja vanj povprečno po 25 na dan, po simi celo samo po 10 do 15. Kaj je temu vzrok? Lega otroškega vrta, kamor je predaleč za otrocke in Barkovlj in od te strani Gredi. Trditve, da jih zahaja po 50 na dan, je gola — laž, kajti, celo zapisanih je 10 manj. Resnica je pa, da društvo stane vsak otrok, zahajajoč v otroški vrsti na Gredi, okolo 50 gld. na leto, dodim stane v otroškem vrstu v Rojanu in pri sv. Jakobu samo okolo 10 gld. na leto. To se pravi slabo gospodariti z narodnim, težko skupaj nabranim premoženjem. Dopisnik se sklicuje na vodstvo, naj bi pustilo sedanji otroški vrsti na Gredi, kjer je. Vodstvo napravi lehkovo, kar mu drago, a če to stori, pokazalo bi, da mu ni mari za dobro in koristonočno uporabo narodne glavnice. Dopisnik povprašuje, zakaj se umikati lahonskemu vrstu? S tem, da se premesti sedanji otroški vrsti na Gredi na konec Belvederja, se ne umikamo, temveč primikamo lahonskemu vrstu. Otroci slovenskih staršev, ki zahajajo sedaj v laški otroški vrsti, imeli bodo potem kakih 40 korakov pred istim slovenski vrtev ter ne bodo več izgovora, da je isti predaleč, kakor sedaj. Da je v resnici isti predaleč, sposnava Vaš dopisnik sam rekoč, da ne morejo otroci se udeležiti sv. maše v rojanski cerkvi ter niso mogli se udeležiti božičnice v Rojanu. Iz teh trditv je jasno vidi, da je gospod dopisnik pretesno vezan na domačo lipu, do koje je po dvakrat tako daleč, kakor v Rojan; gospod dopisnik bi menda rajši videl, da se otroci niti ne udeležijo sv. maše nego da bi prišli v Rojansko župnijo, kamor spadajo! No, tako menda niso misili velečastiti gospod župnik, na katerega se gospod dopisnik sklicuje. Uprav poštovanjo vse te okolnosti ter osobito previsoke troške za sedanji otroški vrsti na Gredi v primeri s premajhnim obiskovanjem; posebno pa okolnost, da je sedanji lahonski vrst preveč obiskovan, sklenil je občni zbor podružnice, da se premesti sedanji otroški vrst z Gredi v nove prostore ter odpré slovenska jednorazrednica, da se kolikor možno zajesi laškega vrsta hudočno delovanje. To ni po godu vašemu dopisniku zato, ker gleda vas

obsorje z barkovljanskimi načelniki. On vidi sicer na pol polačeno ljudske šolo v Rojanu, s ni mu mari osoda onih 150 do 200 slovenskih otrok z Gredi, ki je zahajajo v celoma laško šolo k Preinisch-u. Zadnjo šolo obiskuje preko 500 otrok, mej katerimi je brez dvojboja 60% slovenskega rodu, koji staujejo ali na Gredi ali po Belvederju in kateri se navadno spreminjajo v Labe. Iz teh vrokov uvidel je občni zbor podružnice veliko potrebo slovenske ljudske šole na Belvederju, koja bi še redila iz laških kremljev, kar se te rešiti da. Vaš dopisnik predvadčiva tudi odboru podružnice, da letos ni naznanil dnevnega reda občnemu zboru — kar je tudi neresnično. „Edinost“ je dvakrat objavila dan in kraj občnega zborna in drugikrat tudi dnevnih red. Tiskana vabila so pa sama potrata; koliko izdajo, pokazala nam je skupna minula leto, ko se je za vabila in poštino izdalo 7 gld. 10 novč., a občnega zborna se je udeležilo samo 9 oseb, dodim je bilo letos abranih 23 veljakov, ki so se jako zanimali za zborovanje. Naj ljubše bi bilo Vašemu gospodu dopisniku, da bi se občni zbor kar vrnil v stanovanju vsacega posameznega učna. Čudno je pa, da uprav njega ni bilo blišu, čeprav moram soditi, da pridno dita „Edinost“ ter sna tako vladariti in cele kupe avto dajati — izza kulic in nepoklican. Kot ud in rodoljub, ki se za podružnico toliko briga, moral bi bil vendar pričujči ter posegi vmes, ko se je obravnavala tako vilenja zadeva, ne pa sedaj svojeglavno in slepo spuščati svoje pušice na one možake, ki so svojimi glasovi jednoglašeno potrdili rečeno resolucijo. Kampanilism je nedrav pojav na narodnem šivotu v tržaški okolici. Kdor podpira ta kampanilism, ta deluje v prilog našim nasprotnikom, ta ruši narodno celokupnost in mir. Da tudi Vaš dopisnik boleha na tej bolezni, pokazal je najbolj svojim dopisom in sklicevanjem na letošnjo božičnico, o kojej tu nodem govoriti. Dixi!

Političke vesti.

Državni zbor. Minister notranjih zadev, marquis Bacquehem, odgovoril je v včerajšnji seji na razne interpelacije. Zakonski načrt o uredbi upravnega sodišča, vstopil je v drugem v tretem dianju. Med raspravo protestoval je ministarski predsednik knez Windischgrätz proti Vašatega oditanju, da postopa upravno sodišče strankarsko proti različnim narodnostim. Posl. Vašaty je reklo: „Vlada je protivna češkemu narodu“. Predsednik dr. Kathrein posval je Vašatega na red, poročalec Pálffy pa je odločno odobil to obtočbo. — Potem je prišela rasprava o zakonskem načrtu, kateri naj bi uredil pravljivo, kar mu drago, a če to stori, pokazalo bi, da mu ni mari za dobro in koristonočno uporabo narodne glavnice. Dopisnik se sklicuje na vodstvo, naj bi pustilo sedanji otroški vrsti na Gredi, kjer je. Vodstvo napravi lehkovo, kar mu drago, a če to stori, pokazalo bi, da mu ni mari za dobro in koristonočno uporabo narodne glavnice. Dopisnik povprašuje, zakaj se umikati lahonskemu vrstu? S tem, da se premesti sedanji otroški vrsti na Gredi na konec Belvederja, se ne umikamo, temveč primikamo lahonskemu vrstu. Otroci slovenskih staršev, ki zahajajo sedaj v laški otroški vrsti, imeli bodo potem kakih 40 korakov pred istim slovenski vrtev ter ne bodo več izgovora, da je isti predaleč, kakor sedaj. Da je v resnici isti predaleč, sposnava Vaš dopisnik sam rekoč, da ne morejo otroci se udeležiti sv. maše v rojanski cerkvi ter niso mogli se udeležiti božičnice v Rojanu. Iz teh trditv je jasno vidi, da je gospod dopisnik pretesno vezan na domačo lipu, do koje je po dvakrat tako daleč, kakor v Rojan; gospod dopisnik bi menda rajši videl, da se otroci niti ne udeležijo sv. maše nego da bi prišli v Rojansko župnijo, kamor spadajo! No, tako menda niso misili velečastiti gospod župnik, na katerega se gospod dopisnik sklicuje. Uprav poštovanjo vse te okolnosti ter osobito previsoke troške za sedanji otroški vrsti na Gredi v primeri s premajhnim obiskovanjem; posebno pa okolnost, da je sedanji lahonski vrst preveč obiskovan, sklenil je občni zbor podružnice, da se premesti sedanji otroški vrst z Gredi v nove prostore ter odpré slovenska jednorazrednica, da se kolikor možno zajesi laškega vrsta hudočno delovanje. To ni po godu vašemu dopisniku zato, ker gleda vas

„Posebna učilišča“ in „Ljudske šole“ ter končno vse poglavje „Bogoslovlje“.

Vellina presečova. Sinoč nas je obvestil brzjav o „temeljnih načelih“ voline presečove, katero je izdelala koalicija vlada. Najnajmenitejše na tej volini presečovi je to, da niti ne zasluži tega imena, kajti ne spominja nicaesar na dosedanjem volini redu. To ni presečova, ampak le nekak rep dosedanjemu redu. Grof Taaffe je hotel pomoliti število volinev za blizu 5 milijonov duš — to bi bila resnična reforma. Koalicija hodi pa ohraniti dosedjanji krivljeni kurijatni sistem in vso vnebovijočo volini geometrijo. In to ni nikaka reforma. Vsa sprememb, katera nam ponuja koalicija, tiči v tem, da se število poslanec pomoli za 43 poslanec. A nata misel je ta, da poglavito slo dosedanjega volini reda ne tudi v premalem številu mandatov, ampak v krivljeni razdelitvi istih in pa v okolnosti, da milijoni prebivalcev nimajo nikakšnih političkih pravic. Razume se ob sebi, da se opetovano še povrnemo k temu predmetu.

Poljski klub sklenil je v svoji včerajšnji seji odposlati posebno deputacijo k vojnemu ministru, katera naj bi iskala pomoci proti učnečcem se samomorom med vojaki v Prisemu.

Državni poslanec Beneš, vodja poljskega kluba, umrl je včeraj popoldne na Dunaju za pljušnico.

Italija. Poslanska komora nadaljevala je v včerajšnji seji raspravo v zadevi zaprtega poslanca Giuffrida. Poročalec preiskovalnega odseka, Palberti, povdralj je, da se v spisih o ustajih v Siciliji nabaja vedno imo Giuffrida in le Giuffrida. V tem smislu govoril je tudi Sacchi, trdeč, da bi se moral Giuffrida izročiti navadnemu sodišču. Po dolgi raspravi dovolila je komora z veliko vedino, da se sme kasensko postopati proti poslancu De Felice-Giuffridi. — Kakor poročajo iz Rima, „pomirila“ je bomba, katera se je razpolila pred poslopjem poslanske komore dočne poslanec, ki so napadeli Crispija zaradi injemnega stanja. Jednemu ranjenemu odresali so noge, drugi je umrl v groznih bolezinah. Zaprl so mnogo ljudi, toda prefektura varuje najstrožjo tajnost toliko gledači zaprtih, kolikor gleda neštevilnih hišnih preiskav.

Različne vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ imel bodo svojo sejo jutri v nedeljo ob 10. uri predp. v prostorih „Del. podp. društva“. Ker so vašne stvari na dnevnem redu, naprosto so gg. odborniki in njih namestniki, da se v polnem številu udeležejo te seje.

Tržaški magistrat in slovenski jezik. Kakor je diktati v današnjem „L'Indipendente“, naložilo je visoko o. kr. namestništvo tukajšnjemu magistratu, da reši rekurs inkurirja g. Matije Živca v slovenskem jeziku. „L'Indipendente“ se radi tega ukaza strašno josi ter imenuje to zahtevo smrčno. Pravi, da se to vprašanje reši priprsto s tem, da se odgovori z „non possumus“. Nasadnju napada gospoda M. Živca na prost način, želč, da se sesida skoro „norščica“, s čemer da bodo vprašanje rešeno. — Polaganio, prijatelj „L'Indipendente“, takih norcev, ki zahtevajo in bodo zahtevali slovensko uradovanje pri magistratu, je še mnogo v Trstu, in ne bodo jih konec, dokler je ne dosežejo. Gosp. M. Živic pa se gotovo ne bodo jenil radi neotezanega napada „L'Indipendentevega“, nego ponoven naj bodo nanj! No, mi „eurovi“ Slovenci smo vendar bolj olikani, nego takci representanti „avite kulture“!

Občni zbor možke podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se bodo vredil jutri ob 2½ ur popoldne v prostorih „Del. podp. društva“.

Iz Sežane se nam piše: Minolo nedeljo smo doživeli tako prijeten večer v gostilni g. Polaya. Posetili so nas namesto ljubljanski in tržaški kolesarji. Gosp. Borovčakov je izborno zabaval vse družbo se svojimi dobitki. Isti gospod je nabral tudi sveto 13 gld. za dirlaliste v Ljubljani. Na tem daru se je pričrno zabaval jeden ljubljanski kolesarjev. Čuli smo tudi mnogo napitnic, v prvi vrsti g. Oskarju Pollayu. To pa po vsej pravici, kajti njegova počitkovnost je res posnemanja vredna. Isti večer se je tudi nabralo 4 gld. 16 nv. za družbo sv. Cirila in Metoda. Ta

sveta se je izrodila nači možki podrušnici za pokroviteljino. Tako je prav: pri vsaki priliki se moramo spominjati naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Brezovičke fara se nam piše: Kmalu pretečeta dva meseca, odkar smo izročili materi zemlji našega cerkvenika. Od teden je imela nači fara že tri cerkvenike, a pričakovati nam je še četrtega prav v kratkem. Čudno, zelo čudno so razmere pri nas, da smo nački župan nastavljati cerkvenike v obči nezadovoljnost. Čudno, da si gosp. župnik osroma fara ne sme izvoliti cerkvenika po svoji volji in sposobnega za ta posel, ne da bi se bilo batiti sitnosti!

Poštajni okraj. Prejeli smo kako natančno izdelan podroben zemljevid Postojinskega pol. okraja, kateri je narusal gospod Ljudevit Fettich-Frankenheim, založil pa R. Šeber, tiskar v Postojini. Zemljevid je litografovan na Dunaju. Ta zemljevid hvali se sam po sebi še vsele tega, ker so na njem zabeležene poleg državnih, deželnih in okrajskih cest celo posamezne občinske poti in steze, meje okrajskih sodišč in dekanjsko mejo. Iz zemljevida razvidni so tudi kraji, kjer se nahaja pošta, kakor oni, v katerih so ljudske šole. Raznim izletnikom pa bode menda še posebno ugajalo, da so na tem zemljevidu zaznamovane tudi visodine posamežnih gorskih vrhov in gridev. — Zemljevid izdelan je, kakor smo že omenili, natančno in z veliko potrebitljivostjo; zunanj oblika je takočedna. Priporočamo ga zatorej najtoplje je sl. občinstvu. Mera zemljevidu je 1:75.000, cena 90 nc.

Gospodarsko društvo na Greti je imelo te dni svoj 1. občni zbor. Društvo šteje že nad 80 udov. G. predsednik Anton M. Vodopivec je naglašal, da se je plačevanje delov na obroke vrálo do sedaj jako redno. Posiviljal je člane, da naj po svoji moći pospešujejo koristi društva, kajti morda v ni-jednemu okraju okolice ni nilo tako potrebno društvo kakor na Greti. Tajnik Iv. Gombač je narusal zgodovino ustanovljenja tega društva, naglašajoč, da se je le neutrudljivosti sedanjega vodstva zahvaliti, da se je ustavnilo. Iz poročila blagajnika Pogorela je poenotiti, da stoji društvo na trdnih nogah. Obe porodili sti se odobrili soglasno, kakor tudi ono pregledništva. Občni zbor je sklenil nadalje posojati udom razpoložno glavnico in sicer na menjico, katere morajo biti podpisane po dveh udih porokih. V novo predstojništvo so izvoljeni: predsednikom Anton M. Vodopivec, podpredsednikom Just Jež, blagajnikom Antonom Pogorelo, tajnikom Ivan M. Gombač in odborniki: Štefan Petaros, Iv. M. Kunduš in Martin Sferca. Namestniki: Josip Sferca (starši), Marko Krečič in Vincenc Turek. V pregledništvo so izvoljeni: Mihael Fojt, Andrej Komar in Fran Purga; njih namestniki: Iv. M. Sančin in Josip Gulič.

Vabilo na ljudski shod, kateri bodo v nedeljo dne 18. marca 1894. v gostilni "All' Elefante" (Via Rossetti). Začetek ob 3 in pol ur popoldne, — Dnevni red: 1. Volilna reforma in parlament; 2. Delavsko ljudstvo in socijalna demokracija. — Zaradi važnega vprašanja o volilni pravici je dolžnost delavstva, da se tega shoda v lastnem interesu udeleži v obilnem številu.

Sklicatelji.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovijah ima svoj občni zbor jutri, t. j. v nedeljo dne 11. marca t. l. točno ob 4½ uri popoldne v dvorani „Gospodarskega društva“ na Greti z še objavljenim dnevnim redom. Po občnem zboru je „Pevski večer“. — Gg. udje so napovedi priti polnoštevilno k temu zboru, katerega se udeleži lahko tudi neudje, prijatejiji slov. petja — ter posebno oni gg., kateri še pristopiti kot podp. udje.

Izpred poravnega sodišča. Kakor smo bili omenili že v zjutranjem izdanju, bila je včeraj rasprava proti 28letni dekli Ivani Volk iz Štorj, obtoženi detomora. Nači č. d. čitatelji se menda še spominjajo, da so nači ljudje dne 22. januvarja t. l. novorjenega dečka pri kampanji „Mauser“ na novi openaki cesti. Obtožena biva v Trstu 4 leta; poslednji čas služila je v ulici Commerciale pri trgovcu g. Hüblu. Zatožena je jokajo odločno tajila, da je umorila svoje dete, ampak trdila je, da je umrlo samo. Porodila je dne 17. meseca januvarja t. l. pop., potem pa skrila otroka najprvo pod slamnjak svoje po-

stelje, poanejo pa v podstrelju; v nedeljo dne 21. istega meseca pa ga je nesla na openko cesto. Prisnala je, da je imela ljubovne odnosaje z nekim Ljudevitom S., težakom pri istem trgovcu, kjer je služila ona poslednji čas; oče novorjenemu otroku pa je menda kdo drugi. — Zdravniško menenje pravi, da se je otrok zadušil, kajti dokazano je, da je živel nekoliko minut; ni pa možno dokazati, da li se je zadušil vsele tega, ker mu se je siloma odtegnil srak, ali pa vsele tega, ker o porodu ni bilo nikakoršne pomoči. — Sodijoč stavilo je zatorej porotnikom dvoje vprašan: prvo tičoče se hudodelstva detomora, drugo pa prestopka malomarnosti o porodu, ker mati ni klicala pomoči. Državni pravnik je vsele zdravniške izjave odstopil od prvotne svoje obtožbe glede premiljenega detomora, zahteval pa je, da se zatožena obodi zaradi detomora, pravročenega vsele ne malomarnosti. Porotniki odgovorili so na prvo vprašanje z 6 da in 6 ne, na drugo vprašanje z 12 da. Na temelju tega rassodka rešilo je sodišče obtoženo Ivano Volk hudodelstva detomora, odsodilo jo je pa zaradi prestopka malomarnosti o porodu na tri meseca zapora. — O raspravi je drž. pravnik posebno pohvalil bistromnost in marljivost policajskega kancelista g. Krainerja, kateri je takoreč brez vsekakoršnih podatkov kako naglo načel nezakonsko mater.

Danes vršila se je rasprava proti 48letnemu Avgustu Lazzaroniju, bivšemu zlatarskemu pomočniku in sedanju postrežeku, obtoženemu hudodelstva tativne. Lazzaroni je bil odnesel dne 19. januv. t. l. izločno okence zlatarju Stopperju na Corsu, št. 19. v katerem je bilo zlatnine, vredno 869 gld. 30 avč. Porotniki spoznali so ga soglasno krvim, na kar ga je odsodilo sodišče "na petletno težko jedo in na povrnitev škode.

Policajski. Danes opoludne prijeli so stražarji 14letnega „sidarja“ Josipa Valenčka iz Št. Vida nad Ljubljano, ker je bil sinod ukradel lastniku „ameriških zibalnic“ na Rallijevem zemljišču, Justu Müllerju, suknjo, vredno 40 gld. Dečak je priznal tativno, ter izjavil popolnoma bresbirščno, da je ukradeno suknjo prodal „nepoznanemu“ človeku v neki gostilni v ulici Cordaiuoli za 2 gld. 40 avč. Denar je uporabil deloma v to, da je plačal mali dolg v nekem prenočišču v ulici Villaspore, 80 avč. potrošil je za kupljene „nove“ blaže in devlje, ostalo pa je „pojedel“. Prnjem so nači že 50 avč. Nadpolnega dečka izročijo dež. sodišču, kar mu je menda v veliko zadoščenje, vanj mu nekoliko časa ne bode treba barantati z ukradenimi suknjami. — Sinoč so zapri 47letnega težaka Ivana F. iz Hrast, okraja Postojinskega, zradi nevarnega groženja. F. stanuje v ulici Cologna št. 18, ter je nevarno pretil gospoj Ani M., stanjujoči v isti hiši. Doma ima šestoro otrok. — Danes zjutraj nači so na takovanem zemljišču „Norsa“ v ulici Chiossa nekoliko perila, več namiznih prtv in vrčev za mleko. Vsi ti predmeti ukradeni so brakone, toda ne ve se še kje. Tativne sta sumljiva dva dečka: Josip F., stanjujoč pri sv. Alojziju št. 2 (o katerem smo sporodili ne-davno, da je izneveril mesarju Boscaroliju 40 gld.) in že nek drug dečko, katerega imena pa se še ne zna. — Sinoč so prijeli v ulici Riborgo 19letnega mornarja Edvarda C., ker je na sumu, da je ukradel ogrinjačo perici Cahariji, o kateri tativni smo sporodili v današnjem zjutranjem izdanju.

Mesecna ne počiva. 46letna kmetijica Lucija Šušteršič iz Dutovlj, št. 107, peljala je danes zjutraj mleko v Trst. Ko je prišla na strmo pot „Scala Santa“, hotel je vozil kar samovlastno navzdol; kmetijica se je sicer temu uporu od početka ustavljala nekoliko, toda vozil kar je močnejši in potegnil jo je za seboj, da je revica poljubila nehoté skalnatno kraško mater zemljo. Seveda jo trpelo o tem objemu nje ličice, posebno pa nosek. Stražar Perko spremil je „pone-srečeno“ krasotico na zdravniško postajo, kjer so ji isledili razne prasko.

Za posteljo, v kateri je spal avstrijski cesar v Mentonu, je baje neki navdušen Anglež ponudil 10.000 funtov sterlinov.

Dva kardinala umrla. Iz Rima poročajo, da so včeraj umrli kardinala Ricci in Thomas. Poslednji bil je nadbiskup v Rouenu (Francija) in je bil nedavno imenovan kardinalom.

Zupnik Kneipp v Rimu. Župnik Kneipp je hitro zaslovil v Rimu. Na stotine ljudi prihaja vsaki dan v samosten San Basilio, kjer biva Kneipp. Papež se zdravi sedaj po Kneippovi metodi, baje z dobrim vasehom, ter obispuje župnika z dokazi spoštovanja. Tudi kardinal Monako La Valetta se zdravi po Kneippovi metodi.

Samsunder dveh bavarskih podčastnikov. Iz Grada javljajo, da so nači minolo noč v nekem gozdu blizu Maribora dva mrtiča. Iz listin, katere so nači pri samomorilcem, razvidno je, da sta podčastnika v bavarski vojski; jeden imenom Adolf Felser, drugi Pavel Limbach.

Lep učitelj. V Mariensee, okraj Aspang, so zapri 50letnega učitelja Michaela Wernharda, ker je skrunil šolske deklice. Pri posivedovanjih je to prisnalo nič manj nego 56 deklic. Učiteljeva soprga je hotela vplivati na deklice, da ne bi ispovedale neugodno na njenega moža, zatočesar so zapri tudi nj. Dokazano je, da je omenjeni učitelj nad 20 let uganjal svoje ostudnosti, kajti meje pričami so tudi 30letne ženske, nad katerimi se je ostudnež pregrasil, ko so hodile v šolo.

Italijanski pomorski kadeti-uporaili. Razni listi objavili so te dni tole sensacijonalno vest: Gojenci pomorske akademije v Benetkah bili so še nekaj časa sem nezadovoljni, ker častniki prestroga ravnajo žanjimi. Minole sobote pa so se častnikom baš ob obedu uprli kar odkrito. Kakih 300 kadetov napadlo je častnike s klici: „Doli žanjimi, pobijte jih!“ V tem so frčali krožniki, kozarci, noži in vilice častnikom v glave. Častniki so se seveda branili, na kar je nastal krvav pretep, v katerem je bilo vseh oseb ranjenih. Še le povojniku akademije, kontreadmiralu Dedotiju, posređilo se je napraviti mir s tem, da je ukazal odvesti vse uporne kadete uklenjene v vojaško kaznilnico. Vprašalo se je brzojavno pri ministerstvu mornarice, kaj je storiti nadalje, na vsak način pa bodo posledice za vročekrve mladeniče jako neprijetne. — Ta vest pa ni resnčna, kajti pomorske akademije v Benetkah niti ni. Res je le, da so se uprli nekateri gojenci v šoli za mašiniste. Ministerstvo je odredilo, da se izključijo uporni dečki iz šole, ter da se premostijo za kazen med kurjače.

Desetletna samomorilka. Iz Črnojevi poročajo: Na tukajnji šestrazredni šoli za deklice je hotel sluga po pouku pregradišči šolske sobe. Vstopivši v jedno sobo vrsti je na oknu obešeno 10letno učenko Ano Souper. Na srečo deklica še ni bila mrtva in so jej tudi rotili življenje. Misli se, da se deklici meja v glavi, kajti poskusila je že parkrat končati si življenje.

Poziv. Jutri v nedeljo dne 11. t. m. ob 6. uri svečer bodo v prostorih „Del. podpornega društva“ posvetovanje radi volitve novega odbora. K temu shodu so vabljeni vse udje in udine imenovanega društva.

Ivan H. Vastja,
načelnik.

Najnovejše vesti.

Dunaj 10. (Poslanske zbornice). Proračunski odsek je vseprejel proračun ministerstva za notranje poslove. Tekom rasprave je izjavil minister Marquis Bacquehem, da so vlaže ni lehkim srečem odločila za proglašenje izjemnega stanja v Pragi; odpravila bi je tudi rada, ako bi imela resna jamstva, da se odločno zboljšajo odnoseži. Minister dvojni, da bi imeli taka jamstva v dogodkih, katero smo doživelvi od tedaj.

Dunaj 10. V proračunskega odseku izjavil je včeraj naučni minister nasproti poslancu Gregorčiču, da so gledali šoli v Gorici in Trstu v prvi vrsti poklicane lokalne oblasti, da odločijo. Kar se dostaja naučnega jesika na teh šolah se drži minister načela, naj bi bil otrokom raslih narodnosti ljudski pouk pristopen v materinem jesiku.

Dunaj 10. Kakor sa čuje prispeče s Fran Josip semkaj dne 21. marca.

London 10. Iz Varšave brzojavljajo, da so se vršile v četrtek razne hične preiskave pri dijakih, kateri so na sumu, da so nihili. Ko so policijski agentje vstopili v stanovanje dijaka Deljahova, v katerem so bili zbrani širje dijaki in tri dijakinje, strelišči je Deljakov na agenta. Jednega je usmrtil in tri je ranil. Prišli so drugi stražarji, kateri so komaj zmagali dijake in dijakinje ter jih odvedli v zapor. V neki drugi hiči nači so tajno tiskarno.

Trgovinski turnajevi.

Budimpešta. Piščica za spomlad 7.25—7.26, na jesen 7.48—7.49. Koruz za maj-juni 4.82—4.91. — Oves za spomlad 6.95—6.98.

Piščica nova od 77 kil. f. 7.35—7.40, od 78 kil. f. 7.45—7.50, od 79 kil. f. 7.55—7.60, od 80 kil. f. 7.65—7.70, od 81 kil. for. 7.75—7.80, R. 5.45—5.65; oves novi 6.95—7.40.

Jelčan 6.65—9.25; proso 4.10—4.50.

Sredne ponudbe piščice, povračevanje mirno. Prodalo se je 18.000 met. stot. po stalnih cenah. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor: stalen. Za februar 16.90, april 16.75. Za maj 16.80. Nova roba september 15.92, brez zanimanja.

Budimpešta. Spirit, 16.50—17.—, mirens.

Havr. Kava Santos good average za mare 102.75, za julij 98.50.

Hamburg. Santos good average za mare f. 81.25, maj 80.50, september 77.50.

Dunajskem boru 10. marca 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.20	98.30
" v srobra	98—	98.10
Avtirska renta v izatu	120.75	119.95
" v kronah	97.70	97.70
Kreditne akcije	367.25	365.80
London 10 Lst.	124.80	124.85
Napoleoni	9.91	9.91%
100 mark	61.05	61.07%
100 italij. lire	43.87	43.25

Trdne cene.

(Cene se razumejo na debelu in a carine vred.)

Cena od for. do for.

Kava Močca	100 K. 175—	177—
Ceylon Plant. fini	182—	184—
" Perl.	190—	192—
Java Malang	165—	166—</

Durazzo in Valona čisto po gld. 29-31, 140 met. stotov Dulcigno in Antivari čisto po gld. 27-28, in to, kakor se vidi, le vselej velikih koncesij na cenah. — Prodalo se je tudi 250 met. stotov dobre grške robe po gld. 31. Cene se razumejo transito. Ucen alino olje jako mlačno in popustljivo, brez kupčice. Dalmatinsko in italijansko zanemarjeno, ali cene nespremenjene.

Južno sadje. Prodalo se je 17.000 zabojev pomaranč po jake stalnih rastotih cenah od 3 do 6 gld.; in 5000 zabojev limonov po slabih padajočih cenah od 1.50-3 gld. Zaloge so jako dobro prekrbljene. Z levantinskimi vrstami čuda malo prometa z obzirom na bližajoče se praznike.

Z domačimi pridelki prav nič kupčice.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Minoli teden bil je jako miren. Nekoliko je prodal mljin v Stražišču svojih številk A in 4 po gld. 13-20 in f. 10-70. „Econo“ prodal je par stotin vred svoje št. 6 po f. 11— z odbitkom (skonto). V ostalem, ponavljajo, bil je teden jako miren. O zaključku so se žita nekoliko zboljšala, in ako vstraju poboljševanje, utegne se tudi tržiče obrniti na boljše. Zadnji hip pa čujemo, da so žita neznatno padla.

Otrobi. „Econo“ prodajal je svoj izdelek po f. 4-40 z vrečo vred. Nekoliko levantinskih prodalo se je po f. 3-50-4—, kakor je že bila vrat.

Drobni otrobi. „Econo“ prodajal je svoj lastni izdelek po f. 3-90 z vredno vred. Za levantinske zahtevalo se je po f. 3-60-3-80 z vredno vred.

Slanina in mast. Tudi v teh izdelkih nadaljuje mir. Kupčija bila je samo na drobno. 3 komadi na kvintal po f. 51-50-52—. Mast v velikih sodih po f. 58— do 58-50, v malih sodih po f. 59— do 59-50.

Goved. Od 1. do 7. t. m. prodalo se je v Trstu kavno živine: 285 volov in 103 krave in sicer: 74 volov iz Kranjske, 173 iz Hrvatske, 9 iz Dalmacije, 1 iz Istre in 28 iz Italije. Plačevali so: voli iz Kranjske po f. 45-46, iz Hrvatske po f. 43-44, iz Dalmacije po f. 43-43-50, iz Istre po f. 43-44 in iz Italije po f. 45-46; krave pa: domače po f. 43-44 in iz Italije po f. 43-44 kvintal mrtve vase.

Seno in slana. V tem tednu plačevalo se je v Trstu seno I. vrsti po f. 4-65, II. vrsti po f. 3-50, slana I. vrsti po f. 3-55, II. vrsti po f. 2-80 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v partijah od 20-30 kg. po 88-90 nč., v partijah od 30-50 kg. po 86-88 nč. Furlansko v partijah od 20-30 kg. po f. 1-02-1-06 in v partijah od 30-50 kg. po f. 1.— do 1-02 kg. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1-04-1-08 kg.

Jajca na debelo po f. 2-20-2-50 sto komadov.

Kokoši od f. 1-10-1-30 komad, pičeta od f. 1-50-1-90 par.

Krompir, navadni, na debelo po f. 2-70 do 3-25 kvintal. („R. M.“)

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu. (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske 26 mm 8/14" f. 52-56 za 1200"

" 19×20 " 7/14" " 37-41 "

" skureto 13×14 " 7/14" " 27-29 "

" 14×15 " 7/14" " 30-32 "

" remeljni (morali) 70×70mm " 26-27 "

" " 35×70 " 13-14 "

" " 80×80 " 32-34 "

" " 40×80 " 16-17 "

" " 90×90 " 40-42 "

" " 45×90 " 20-22 "

" " 100×100 " 62-64 "

" " 100×110 " 72-74 "

Bukove deske (testoni) 20mm 8/10" " 20-24 "

" milinci (tafotevo) hrv. 8/10" " 9-9½ "

" bistr. 8/10" " 7½-8 "

Po tramičih (bleri) 3/3, 3/4, 4/4, se ni povpraševalo.

Trami 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, 7/9 od 5-12 m. 28-32 kr. kub.

" 8/10 in 9/11 " 6-12 m. 33-35 "

Bordonal 10/12 in naprej for. 13-15 kub. meter.

Trgovina z jelovim lesom v poslednjih 14 dneh

je še vedno v takem stanju, kakor smo sporočali zadnjici. Temu vzrok je poleg že navedenih vzrokov tudi nika veljava italijanske denarja, katera provzročuje, da ni mogoče izvršiti porpraševanja po lesu. Tudi za gorenjski les se niso cene premisile, ker plačevalo se je v zadnjih 14 dneh od 7/14 po 44-45 gld. za tisoč pačev, sedmice pa do 24-50 za sto komadov.

Javna zahvala.

Dolžnost mi je v svojem in imenu svojih šestero otročicem presrečno zahvalo izreči šestorici prečastnih gospodov duhovnikov iz Hrušica, Golca, Velenja, Pregarja in Slivja, kateri so na prepričljavo povabilo prečastnega g. dekana Antona Rogača - a iz gole prijaznosti in spoštovanja do pokojne moje soproge požrtvovano kazali se in dne po prehrani 3. marca t. l. brezplačno vrili slovensko cerkveno-obredno spremstvo iz šole do pokopališča ter službo božjo v cerkvi.

Ob istej priliki izrekam presrečno zahvalo tudi vsem gospom, gospicam in gospodom iz Podgrada, Jelšan in Materije, uradnikom in kolegom Volosko-Podgrajskega okraja ter slavnemu občinstvu, kateri so se udeležili slovenskega pogreba osobno ali pa so svoje sočutje izrazili blagovoliji meni osobno ali pismeno.

Hrušica, 4. marca 1894.

Fran Walš,

SVOJI K SVOJIM!

V novi prodajalnici

Alojza Vesel v Trstu, ulica Barriera vecchia št. 2, je naprodaj najfinje blago po ugodni ceni. Sladkor, kava, riž in moka vedno svoje. Olje najfinje, domače in fino. Testenina v velikem izboru kolikor napolitanska tolkor domače tako dobra. (26)

Gostilna „Al Telegrafo“,

Piazza Dogana št. 2 toči istrsko vino po 23 nč. belo po 32 nč. V družino po 26 nč. od jednega litra višje. Izborna kuhinja. Sprejemajo se narocila na obede in večerje po zmernih cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Udani 26-5 V. Covach.

Gostilna Ivana Trevna

v ulici Madonina št. 29, se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točijo se zmironi izvrsna istreka in okoličanska vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gorškim in mrzlimi jedmi. 2-52

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Muda Vecchia št. 1, prodaja in popravlja ure po nizki ceni. Priporoča se slavemu občinstvu. 5-52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu, ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja posteno in vestno postrežbo. 2-52

SVOJO VELIKO ZALOGO olja iz oliv

priporoča 3-52

Enrico qm. Carlo Gortan

via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Josip Errath

v Mokronogu na Kranjskem

prodaja orehe po a. gl. 17 — nove slike po a. gl. 8 — namizna jabolka po a. gl. 12 — delavski sir po a. gl. 50 — svežna štraka jajca v zaboljih z 1440 komadi po najnižji cenah. (6)

Škropilnice in žvepljalke inžinirja Zivica.

Vsake vrste stroji za kmetijstvo in obrnštvo, motorji (gonitelni stroji) na par in s petroljem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevji iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrdke

Schivitz & Comp.

(Živie in družb.)

v Trstu, ulica Zonta 5.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ (registrovana zadruga z omejenim poročilom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjico, na intabulacijo in zastavo vrednostnih papirjev proti 6% obresti. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obresti.

Uradni dnevni so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne, in vsaki pondeljek, sredo in četrtek od 8. do 5. ure popoldne. Izplačuje se vsaki pondeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 8. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadružni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 1-26

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v New York & Philadelphia

konecijonovana črta, od c. kr avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: konecijonovani zastop 50-1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercier Correspon- dent der k. k. Oester. Staatsbahnen in Innsbruck.

Dobro kuharico

isčejo trije samci na deželi.

Oglasjenja s pogoji v uredništvu tega lista.

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporoča častitim svojim odjemnikom in slav-

nem občinstvu

novi prispev blago za moške in ženske oblike,

vojne oblike, volenne robe in pletenje zavratnike,

pojno kitijo pletenje in iz štofa, ogrinjalci iz flanele, barhent beli, sivi in raznobarvan, majice,

spodnje hlače iz volne in kotonične, nogovice vol-

nenne in kotonične, rokavice, flaniči za oblike,

rajce bele in v raznih barvah, ovratnike, za-

peštice, židane zavratnike za moške, dežanke,

židane robe, čepice, volenne komafe, volno za

nogovice, kožuhovino in muze, kakor tudi vse

ostale predmete za pouk v ročnih delih v žoljih

po najnižjih cenah. Pri vseh naročbah zagotavlja

točno in pošteno postrežbo. 57

UDANI

</div